

TIENpuntenplan voor gemeenten voor tweeduizendTIEN

Maak er een • van in uw verkiezingsprogramma en college-onderhandelingen!

Op 3 maart 2010 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Veel gemeentelijke politieke partijen stellen nu hun verkiezingsprogramma op. De Brabantse Milieufederatie (BMF) doet hieronder tien suggesties voor het verkiezingsprogramma op het gebied van natuur, milieu en landschap. Wij roepen u op om deze tien punten te bekijken. Wij hopen dat ze u inspireren en op ideeën brengen. U mag alles overnemen!

Op naar een mooie, groene, gezonde, duurzame toekomst voor de hele gemeente!

• een: Klimaat

Het klimaat raakt ontregeld door de overmatige uitstoot van kooldioxide en andere broeikasgassen. Daarom moeten we veel meer aan energiebesparing doen en een groter aandeel van onze energiebehoefte uit duurzame energiebronnen halen.

De gemeente kan:

- energiebesparing in bestaande bouw en nieuwbouw stimuleren en verplicht stellen bij nieuwbouw en renovatie van gebouwen op gronden die zij in eigendom heeft (erfpachtconstructies aanbevelen tussen gemeenten en woningbouwcorporaties).
- serieus bekijken waar straatlampen uit kunnen, waar ze minder lang kunnen branden en waar ze kunnen worden vervangen door de nieuwste energiezuinige verlichting (LED of de nieuwe individueel instelbare dimmeverlichting).
- idem voor de aanlichting van gebouwen.
- energiebesparingsmaatregelen opnemen in vergunningen (energie prestatie coëfficiënt lager dan 0,5).
- ondernemers in de gemeente stimuleren koelvitrites af te dekken, winkeldeuren in de winter te sluiten en het gebruik van terrasverwarming te beperken.
- lokale initiatieven ter beperking van de CO₂-uitstoot en herbruikbare bronnen voor energie worden als kansen gezien en daarom zoveel mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd, bv door het instellen van een subsidiepot en het uitschrijven van een ideeënwedstrijd.
- zonne-energie voor elektriciteit en warm water stimuleren op eigen gebouwen, woningen en bedrijfspanden van de woningbouwcorporaties en bij bedrijven en bedrijvenschappen op bedrijventerreinen.
- innovatieve bedrijven die gericht zijn op duurzame oplossingen faciliteren.
- investeren in een windmolenpark elders (bv op zee) indien binnen de gemeente geen locatie voorhanden is.
- het stortgas van (voormalige) stortplaatsen benutten.

● twee: Biodiversiteit

Een grotere variatie aan planten en dieren in de natuur wijst op een sterker evenwicht. Onze leefomgeving kan dan een stootje hebben. Europese landen hebben afgesproken om in 2010 het verlies aan biodiversiteit te stoppen: Countdown 2010. De provincie Noord-Brabant en verschillende gemeenten hebben dit al ondertekend.

De gemeente kan:

- een beleid ontwikkelen ter bevordering van de biodiversiteit binnen de eigen gemeente.
- een aaneengesloten natuurlijke en landschappelijke structuur ontwikkelen met houtwallen, bomenrijen, poelen, bermen en bospercelen, afhankelijk van de aanwezige landschapstypen. De basis hiervoor wordt gevormd door het opstellen respectievelijk uitvoeren van een gemeentelijke landschapsvisie.
- de naaldbossen geleidelijk omvormen tot loofbossen.
- als plantmateriaal autochtone bomen en struiken gebruiken, bij voorkeur van biologische oorsprong.
- een aantal kleine projecten starten om in het landschap biodiversiteit te bevorderen. Projecten voor de ontwikkeling van zowel natte als droge biotopen, waarvan het resultaat snel zichtbaar is. Bijvoorbeeld oeverzwaluwenwanden, paddentunnels, winterverblijven voor vleermuizen en poelen.
- een beleid ontwikkelen, zodat in de tweede helft van de bestuurperiode overgegaan kan worden tot ecologisch beheer van de bermen. Er wordt niet meer geklepeld.
- actief bijdragen aan de stimuleringsregeling groen-blauwe diensten.
- een doelsoort kiezen waar zij extra aandacht aan schenkt, ook in de communicatie.
- het gebruik van glyfosaat in het groenbeheer en op verhardingen afbouwen (als zij dat nog gebruikt).
- initiatieven voor vergroening en diversiteit in de omgeving, tijdelijke natuur en natuur op bedrijventerreinen stimuleren.
- ondertekent Countdown 2010 en betreft de burgers hierbij (inventarisatie van de stadsnatuur, de voordelen van biologisch tuinieren).
- de burgers informeren hoe ze door de inrichting van de eigen tuin kunnen bijdragen aan de biodiversiteit (vlindertuinen etc).

● drie: Ruimte en landschap

In ons dicht bevolkte land is open ruimte en een aantrekkelijk, rustig landschap een schaars goed aan het worden. Schaars betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt. Natuur en landschap doen mee, maar hebben zelf geen stem.

De gemeente kan:

- actief aan de slag gaan met de versterking van het agrarisch cultuurlandschap, inclusief substantiële personele en financiële capaciteit.
- een groenplan voor de toekomst maken en eigen gronden inzetten of ruilen voor natuurontwikkeling.
- tegelijkertijd de toegankelijkheid van het agrarisch gebied voor bewoners en recreanten verbeteren en stimuleren.
- rond de bebouwde kom een groene mal opstellen, als gemeentelijke visie op de bovenregionale ecologische structuren (naar voorbeeld van de Groene Mal van de gemeente Tilburg).

- de Groene Hoofdstructuur beschermen tegen aantasting en verstoring. Hierbij hoort ook het aanpakken van bronnen buiten de GHS met gevolgen binnen de GHS.
- haar bestemmingsplannen actualiseren en handhaven ten behoeve van een betere bescherming van natuur, landschap, cultuurhistorie en water.
- bij het opstellen van bestemmingsplannen buitengebied een klankbordgroep instellen met belangenvertegenwoordigers.

● vier: **Water**

Bij water gaat het om kwantiteit, niet teveel en niet te weinig. Daarbij is het altijd van belang naar het hele watersysteem te kijken. En het gaat om kwaliteit, waarbij aanpak bij de bron, ofwel verontreiniging voorkomen, het beste is.

De gemeente kan:

- het groen, de waterlopen en de openbare ruimte ecologisch inrichten en beheren.
- riooloverstorten saneren en gescheiden rioolwatersystemen stimuleren.
- bij de keuze van bebouwingslocaties aansluiten bij het watersysteem, dus bv niet bouwen op van nature drassige, lage gronden en overstromingsgevoelige gebieden. Hiervoor de watertoets hanteren en overleggen met het waterschap.
- afkoppelen van verhard oppervlak stimuleren en standaard gecontroleerd infiltreren.
- hergebruik van water stimuleren.
- stimuleren, dat er geen uitlogende materialen gebruikt worden, zoals verduurzaamd hout, zinken dakgoten, hoogovenslakken en zinkassen. Waar mogelijk vervangen.
- de Kaderrichtlijn water vertalen naar de gemeentelijke situatie.

● vijf: **Bebouwd gebied**

Een goede inrichting van het bebouwde gebied draagt bij aan een vitale leefomgeving, minder milieudruk, behoud van de open ruimte en een gunstig vestigingsklimaat. Het is goed om rekening te houden met krimp van de bevolking in de komende decennia.

De gemeente kan:

- eerst en vooral streven naar revitalisering, herstructurering en verdichting van woonwijken en bedrijventerreinen.
- in beeld brengen hoe de ruimte in bestaande woonwijken en bedrijventerreinen effectiever benut kan worden.
- de Ruimteverkenners Bedrijventerreinen, zoals ontwikkeld door de Kamer van Koophandel, actief gaan toepassen.
- lokaal grondbeleid voeren met een heffing op het omzetten van open ruimte naar bebouwd gebied.
- de opbrengsten hieruit gebruiken voor aanleg en inrichting van groen (natuur en landschap) en uitvoering van revitaliseringsprojecten binnen de bebouwde kom.
- zongeoriënteerd bouwen stimuleren: woningen worden bij voorkeur met de leefruimte en daken op het zuiden georiënteerd. Dit biedt kansen voor energiebesparing / duurzame energie en verhoogt de leefkwaliteit.

● zes: Plattelandsontwikkeling

Op het platteland vinden snelle ontwikkelingen plaats. Steeds meer plattelandsbewoners gaan het belang van een goede woonomgeving inzien. Voor de stedelingen is het omringende platteland van belang voor de regionale voedselvoorziening en het biedt ontspanningsmogelijkheden dicht bij huis.

De gemeente kan:

- lokale initiatieven die onderlinge verbanden tussen landbouw, natuur en bewoners waarderen ondersteunen.
- initiatieven voor regionale voedselvoorziening financieel ondersteunen.
- initiatieven voor landschapsversterking in het agrarisch gebied met weinig waarden stimuleren.
- verhekkingsheggen en houtwallen behouden.
- zandpaden beschermen en ervoor zorgen dat er netto geen vierkante meter nieuw asfalt bijkomt in het buitengebied.
- ommetjes (laten) realiseren over te behouden onverharde wegen, vergezeld van nieuwe landschapselementen.

● zeven: Mobiliteit

Driekwart van alle verplaatsingen is korter dan 7,5 kilometer. De meeste mensen wonen, werken, sporten, winkelen en ontspannen binnen een straal van 20 kilometer. Een stevig 'korte afstanden-beleid' kan eraan bijdragen dat de burgers vaker fietsen, lopen of de bus pakken in plaats van hun auto te gebruiken. Dat is goed voor de gezondheid, de leefbaarheid en de bereikbaarheid.

De gemeente kan:

- voetgangers, fietsers en openbaar vervoergebruikers bevoorrechten.
- zorgen dat de fiets op korte trajecten comfortabeler en sneller is dan de auto.
- de bevolking beschermen tegen gezondheidsschade door fijn stof door het weren van intensief autoverkeer in woongebieden en door vrijliggende fietsroutes zonder autoverkeer. In regionaal verband zet de gemeente zich in voor een schoner wagenpark in overleg met de vervoerssector.
- dynamisch verkeersmanagement en actuele route-informatie introduceren om optimale doorstroming op het hoofdwegennet te bereiken, echter zonder dat milieugrenzen worden overschreden.
- met bedrijven (groot en klein), instellingen en wagenparkbeheerders bespreken hoe met gezamenlijke inspanningen het gebruik van zuinige en schonere voertuigen kan worden gestimuleerd (de gemeente geeft natuurlijk zelf het goede voorbeeld). Nieuwe kansen op het gebied van elektrisch vervoer aangrijpen.
- duidelijke en veilige routes voor bevoorradend verkeer aanwijzen.
- zorgen dat doorgaand vrachtverkeer en transport van gevaarlijke stoffen buiten de woongebieden blijft.
- zorgen voor de invoering van een kindlint.

● acht: Milieubeleid

Een actueel milieubeleidsplan is een goed sturingsmiddel. Zeker als aandacht is gegeven aan duidelijke prioritering, formulering en monitoring van het beleid en inbedding in andere relevante beleidsterreinen van de gemeente.

De gemeente kan:

- prioriteiten aanbrengen in het milieubeleid.
- concrete doelstellingen formuleren in monitoringstermen.
- voldoende financiële middelen en menskracht beschikbaar stellen voor uitvoering van milieubeleid.
- milieu-informatie digitaal toegankelijk maken.
- actief energievoorlichting geven om de inwoners bewust te maken en een keuzemogelijkheid te bieden om zelf bewust energie te kunnen besparen (via aankoop en gedrag) en zo bij te dragen aan een klimaatneutrale gemeente.
- de CO2 uitstoot jaarlijks compenseren via aanplant van bomen hier of door te investeren in duurzame energieopwekking.
- bewoners een oplossing bieden voor het verwijderen van snoeiafval, plastic en blik.
- nieuwe ontwikkelingen / plannen onderwerpen aan een duurzaamheidstoets (zie www.pppscan.nl).
- een duurzaamheidscoördinator aanstellen die de hele gemeentelijke organisatie gevraagd en ongevraagd van advies kan dienen.
- duurzaamheid aantoonbaar uitdragen naar de inwoners.

● negen: Interne milieuzorg

Bij gebouwbeheer en bij werkzaamheden maakt een gemeente keuzes. Een intern milieuzorgsysteem kan een gemeente helpen te functioneren als een milieuverantwoord bedrijf, opdrachtgever en aanbieder. En goed voorbeeld doet goed volgen!

De gemeente kan:

- haar energieverbruik, waterverbruik en afval registreren.
- een milieuzorgsysteem invoeren voor alle bedrijfsonderdelen.
- duurzaam inkopen en haar aanbestedingsbeleid daarop aanpassen.
- bij verbouwingen en nieuwbouw duurzaam bouwen toepassen.
- zonnepanelen en windwakkels plaatsen op haar gebouwen.
- een milieuzorgfunctionaris in dienst nemen die voornoemde punten organiseert en beheert.
- zich inzetten om duisternis te beschermen door in de gemeentelijke gebouwen overbodig licht te verwijderen, en noodzakelijk licht zo aan te passen dat lichtverstrooiing wordt beperkt tot een absoluut minimum.
- streven naar 'goud' in de Barometer Duurzaam Terreinbeheer van Stichting Milieukeur (SMK).

• tien: Vergunningen en handhaving

Het is belangrijk dat een gemeente inzicht heeft en geeft in de risicovolle situaties op haar grondgebied. Vergunningverlening en handhaving van bedrijven verdienen alle aandacht maar komen helaas vaak op de laatste plaats.

De gemeente kan:

- noodzakelijke maatregelen nemen rond risicovolle bedrijven.
- vergunningen minstens iedere vijf jaar actualiseren en lege vergunningen intrekken.
- streven naar minimalisering van effecten op mens en milieu.
- omwonenden voorlichten over risicovolle situaties en rampenplannen.
- vergunningaanvragen voor activiteiten die verstoring van stilte en duisternis met zich meebrengen, zoals ULV's (Ultra Licht Vliegtuigen, aangedreven door brommermotor en propellor) en skybeamers, niet honoreren

De Brabantse Milieufederatie wenst u veel groene inspiratie toe bij de opstelling van uw verkiezingsprogramma, in uw verkiezingscampagne en straks bij de collegeonderhandelingen. Op naar de uitvoering. Zodat wij een mooie, groene, gezonde en duurzame toekomst voor uw hele gemeente tegemoet kunnen zien.

Dit 10 punten plan staat ook op onze website www.brabantsemilieufederatie.nl. In de loop van 2009 zullen hierop de suggesties die onder de 10 punten worden genoemd, worden aangevuld met nadere toelichtingen. Zodat u nog makkelijker aan de slag kunt.

Brabantse Milieufederatie
Spoorlaan 434b
Postbus 591
5000 AN Tilburg
tel. 0135356225
email bmf@antenna.nl

